

lang Tid. Det er der Noget, der taler for. Paa den anden Side vil jeg ogsaa sige, at et længere Leiemaal maatte indeholde Bestemmelser, der vare betryggende for Eierens Vedkommende; thi det gaar dog ikke an uden videre at bestemme, at Eieren skal være bunden ved Leiemaal af Jord for saa lang Tid, medens Leieren kan gaa fra det, naar han finder sin Regning derved, uden at der til Leiemaalet knyttes Betingelser og skriftlige Bestemmelser, saaledes at Eieren er sikker paa, at Jorden ikke bliver misbrøgt i en Arrække ved Udriift. Leieren løber derfra, og Eieren sidder tilbage med den udpinte Jord — dette hører absolut med til Systemet. Hvad der saa kan gøres for at hjælpe den Leier, som var kommen i uheldigt Tilfælde ved at være kommen til Jorden, til at komme af dermed igjen, maa der ogsaa tages Bestemmelse om ved Affattelse af Forrifter om saadanne længere Leiemaal. Hvad nu angaar Erstatningspligten for det, der var anvendt paa Bygninger, vare vi jo i Fjor fra den Side, jeg slutter mig til, fra Høires Side, gaaede ind paa at indbrømme saadan Erstatningspligt for Eierens Vedkommende, naar Leiemaal ophørte uden Leierens Vilje, altsaa efter Eierens Forlangende, i alt Fald paa Grundlag af Omstændigheder, som ikke kunde regnes Leieren til Last; men det var under Forudsætning af, at de Bekostninger, som vare gjorte paa Bygninger, vare gjorte med Eierens Samtykke; men det, man foreslaar her, er noget helt Andet; nu vil man indføre Taxation, hvorefter Huset skal overtages, og saa skal Leieren kunne foretage saadanne Forbedringer paa Huset, han finder tjenlige, og lade sig tilkjende Erstatning derfor ved Taxation, uden at Eieren maatte nogeninde har erkjendt, at det hele Foretagende var hensigtsmæssigt og tjenligt for Eiendommen. Der erkjender jeg, at der er en væsentlig Forskjel paa det, som blev indbrømt i Fjor fra Høires Side, og det, der nu her forlanges fra de ærede Forslagsstilleres Side. Hvorledes det skulde blive muligt at forlige disse ulige Anskuelser, navnlig naar man ser hen til den Behandlingsmaade, som Sagen fik i det andet Thing i Fjor, ser jeg ikke ret i dette Øieblik. Der hævdede sig ogsaa i Landsstinget filantropiske Stemmer til Gunst for Husmændene, Stemmer, der gik omtrent i samme Retning som Meningene er fra ærede Forslagsstilleres Side, at man skulde gjøre noget Mere, end der for Tiden bestaar i vor Lovgivning, for at sikre Husmændene en mere selvstændig Eksistens. Det glæder mig at høre, at saadanne Stemmer kom frem i det andet Thing; men desuagtet kom

der i Fjor ikke Noget ud af Sagen; om det er Udslag til, at et Lovforslag som det foreliggende skulde kunne faae en bedre Skæbne i Aar, er vanskeligt at forudsige. Det, som blev fremhævet i Fjor — Nedlæggelse af Huset — tror jeg ikke rigtig paa. Jeg er ikke saa meget juridisk kyndig, at jeg veed, hvorvidt man saadan uden videre kan nedlægge Huset, som have bestaaet fra Arilds Tid. Men hvis det er gjorligt under den bestaaende Lovgivning, var der dog derved den Ting at bemærke, at det kunde forhindres ved fremtidig Lovgivning. Jeg tror ikke, det bør staa i Udsigtmands Raadighed at formindste Høvelene her i Landet efter eget Forgodtbefindende. Men Spørgsmaalet er, hvorledes man skal samle de forskellige Anskuelser her, saaledes at de kunne afpasses efter de forskellige Interesser, som ere at varetage saavel for Eierens som for Leierens Vedkommende. Det er det, som det er vanskeligt at paapege, og navnlig forekommer dette mig, efter de Udgifter, vi have i Aar under den nuværende Samling, som man jo ellers fra den Side, hvorfra Lovforslaget er kommet, mener, er saaledes, at der saa godt som ikke kan gøres nogen Ting særdig. Hvorledes kan man saa tro, at dette Lovforslag skulde kunne bringes til Ende i denne Samling? Men det kan jo være, at dette just ikke heller har været ventet fra ærede Forslagsstilleres Side, og at man blot har villet indlede en foreløbig Behandling deraf, som man saa senere kunde optage i den følgende Samling. Det er Noget, der er set før, at Arbejde, der er gjort i en Samling, ikke blev spildt, fordi Lovforslaget ikke blev færdigt, men blev optaget i følgende Samling. Er Meningene den, kan det jo gaa paa lignende Maade med forskellige andre Sager end den her foreliggende. Jeg ser saaledes ikke, at der er Noget til Hinder for, at man fremmer Sagen; men paa den anden Side staar det tvivlsomt for mig, om et saadant Lovforslag som det her foreliggende vil kunne føres igjennem i Rigsdagen, navnlig naar jeg ser hen til det Forslag, som blev stillet i Fjor af ærede Medlemmer. Jeg antager, at Forslaget i Fjor vilde have faaet en anden Skæbne i Landsstinget, hvis det var kommet op til Landsstinget som vedtaget af hele Folkethinget med Indenrigsministerens Billigelse. I saa Fald antager jeg rigtig nok, at Forslagets Skæbne muligvis vilde have været en anden i Landsstinget i Fjor, end den blev. Om de Herrer fra den Side, fra hvilken Forslaget blev indbragt, vilde tage Varsel deraf for dette Lovforslags Vedkommende og se at modificere det saaledes, indet det kom-